

Het begin van ... kleding

In deze les ...

- lees ik een tekst over welke kleren de eerste mensen droegen.
- lees ik hoe je kunt ontdekken wanneer de eerste kleren ontstaan zijn.
- leer ik relaties zoals oorzaak-gevolg en doel-middel in een tekst te ontdekken.

1 Lees de titel en de inleiding.

VOOR HET LEZEN

- a Wat is het onderwerp van de tekst?
- b Wat maakt de titel leuk? Leg uit wat je ziet.
- c Waarom hebben wij kleding nodig?
- d Waarom hebben dieren geen kleding?
- e Hoe moeilijk of gemakkelijk kies jij je kleren? Hoe komt dat?

2 Lees de tekst een eerste keer. Maak aantekeningen bij de tekst.

TIJDENS HET LEZEN

- a Onderstreep in de tekst wat mensen vroeger droegen.
- b Omcirkel 1 tot 4 moeilijke woorden. Schrijf erbij wat jij denkt dat ze betekenen.

HET BEGIN VAN KLEDING

Elke ochtend weer vraag je het aan je ouders: “Wat moet ik aan?” Als je zelf je kleren kiest, is het toch nooit goed. De ene keer mag je geen oude broek aan en de andere keer moet het juist wel. Wat een gedoe. Waarom hebben we kleding nodig?

- 5 **Andere dieren kunnen toch ook gewoon zonder? Ooit een gnoe in een jurkje gezien of een kameel in spijkerbroek? Nou dan.**

Maar ja, een gnoe en een kameel hebben een fijne dikke vacht. Die hebben wij dan weer niet. Dus zijn kleren toch wel handig. Zeker als het koud is. De verre voorouders van de mensen

- 10 hadden ook een fijne vacht. Maar die zijn ze langzaam kwijtgeraakt. Waarom weten we niet zeker.

Misschien omdat onze voorouders een tijdlang in het water leefden. Als wateraap heb je meer aan een gladde huid. Misschien omdat ze te veel last hadden van luizen en ander klein gespuis.

- 15 Zonder haren vinden die er niks aan. Of misschien omdat ze het anders te heet kregen als ze op de Afrikaanse savanne achter een lekker hapje aan gingen. Dat deden ze dus in hun nakie.

Toen de mensachtigen ook naar Europa en Azië gingen, kregen ze het een stuk kouder. Maar daar wisten ze wel wat op: ze
20 leenden gewoon de vacht van een rendier of een beer die ze gedood hadden. De dierenvachten waren de eerste kleren. Mensen gingen dus kleren dragen toen ze in koude gebieden terechtkwamen. Maar je kunt het ook omdraaien: door kleren te dragen konden mensen in koude gebieden komen. Want zonder
25 warme kleren overleefde je daar niet.

Hoelang mensen al kleren dragen weten we dankzij een klein kriebelig beestje. Wetenschappers hebben uitgerekend dat zo'n 170.000 jaar geleden de kleeerluis is ontstaan. Dat is een neefje van de hoofdluis waar
30 de luizenmoeders op school altijd zo naar lopen te zoeken. De kleeerluis leeft op het lichaam van mensen en legt zijn eitjes in ... jawel: kleren. Als hij dus al 170.000 jaar bestaat, moeten mensen al minstens
35 zo lang kleren dragen. Misschien zelfs wel veel langer. Het kan bijvoorbeeld ook zijn dat mensen eerst bladeren gebruikten als kleren.

Van de bladeren en de eerste dierenvellen die mensen droegen is niets teruggevonden. Maar archeologen hebben in resten van kampen uit de steentijd wel botjes gevonden met een
40 opvallende vorm. Ze zijn scherp aan één kant en hebben een gaatje aan de andere kant. Precies zoals de naalden die wij nu nog gebruiken. Daarmee kon de oermens stukken vacht aan elkaar naaien om fijnere kleren te maken. Ook vinden archeologen soms stukjes geverfde stof. Zo weten ze dat ze het in
45 de prehistorie ook belangrijk vonden om kleren mooie kleuren te geven.

Toch zie je tegenwoordig niemand meer in een hippe mammoetvacht rondlopen. De mode heeft dan ook niet stilgestaan. Vergelijk maar eens de kleren op een Egyptische,
50 een Romeinse en een middeleeuwse schildering. Dan zie je dat kleren meer zijn dan bescherming tegen de kou. Kleren hebben ook een betekenis. Ze zeggen: ik ben een vrouw, ik ben een koning, ik ben gelovig, ik ben rijk, ik ben stoer, ik ben anders. Daarom hangen er bij jullie aan de kapstok allemaal
55 verschillende jassen. En daarom baal jij morgen weer als je favoriete shirt nog in de was zit.

Meer weten?

Van oerknal tot robot: alles heeft een begin, Marc ter Horst en Eliane Gerrits, Gottmer

NA HET LEZEN

c Hoe weten we wat mensen vroeger droegen?

3 Lees de tekst een tweede keer.
Los bij elke alinea de vragen van oefening 4 op.

4 Beantwoord de vragen.

Alinea 1 / Inleiding (r. 1-6)

a Kleur in de tekst: de vraag die de schrijver zich stelt.

Alinea 2 (r. 7-17)

b Kleur in de tekst:

 waarom dieren geen kleren hebben.

 wanneer kleren toch wel handig zijn.

c Hoe waren onze verre voorouders beschermd tegen koude?

.....

d We weten niet zeker waarom onze voorouders hun vacht zijn kwijtgeraakt.
Aan welke drie redenen denkt de schrijver?

1

.....

2

.....

3

.....

Alinea 3 (r. 18-25)

e Kleur in de tekst:

 hoe mensachtigen zich konden beschermen tegen koude.

f Gingen mensen kleren dragen omdat ze naar koudere gebieden gingen?
Of gingen ze naar koudere gebieden omdat ze kleren hadden? Wat denkt de schrijver?

.....

Alinea 4 (r. 26-36)

g Kleur in de tekst:

 waardoor we weten wanneer mensen de eerste kleren droegen.

h Hoe ontdekten wetenschappers wanneer de eerste kleren ontstonden?

.....

.....

i Mensen droegen bladeren voor ze kleren droegen: waar / niet waar / niet zeker.

j Welk dier staat er afgebeeld op de tekening?

Alinea 5 (r. 37-46)

k Op welke twee manieren ontdekten archeologen dat mensen vroeger kleren droegen?

- 1
- 2

Alinea 6 (r. 47-56)

l “Dan zie je dat kleren meer zijn dan bescherming tegen de kou.” (r. 50-51)
Wat bedoelt de schrijver daarmee?

.....

5 Lees de tekst een derde keer.

TIJDENS HET LEZEN

a Zoek samen met je buur de juiste betekenis van:

onze verre voorouders – mensachtigen – wetenschappers – archeologen

NA HET LEZEN

- b De schrijver heeft de bedoeling ons twee dingen te leren. Welke twee dingen?
- c Welke betekenis hebben kleren voor jou?
- d Hoe zie je dat kleding voor iemand betekent dat hij gelovig, stoer, anders, rijk ... is?
Geef voorbeelden.
- e Wat is jouw favoriete kleding? Waarom?

6 Bekijk de afbeeldingen.

- a Zet de afbeeldingen van oud naar nieuw. Nummer van 1 tot 4.
- b Bespreek met je buur de opvallendste veranderingen.

